

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

1) Vastaavat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Selvityksessä olisi ollut hyvä huomioida paremmin esim. yhteistyö TPO-toimijoiden kanssa sekä ylipäänsä yhteistyö vapaan sivistystyön kanssa. Etenkin pienemmillä paikkakunnilla tämä tärkeää.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Arviointikriteeristön yhtenäistäminen on olennaista tulevan kehittämisen kannalta.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

On hyvä, että ylioppilastutkintoa kehitetään, mutta samalla muistutamme, että tutkinto vasta uudistettu. Lukiodiplomin rinnastaminen ylioppilastutkintoon sen sijaan että diplomi on osa varsinaista tutkintoa, olisi varmaan helpompi toteuttaa. Esitys vahvistaa taito- ja taideaineiden roolia lukioissa.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Opiskelijavalintoja kannattaa kehittää korkeakoulujen, toisen asteen ja muiden keskeisten toimijoiden yhteistyössä, mutta viime kädessä valinta-asiat kuuluvat korkeakouluille. Opiskelemaan hakevien kannalta valintoihin vaikuttavien isojen muutosten on oltava ennakoitavia.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemmasi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Sivista kannattaa esitystä kehittää lukiodiplomijärjestelmää. Olennaista on se, kuinka kriteereitä, arviointia ja tavoitteita kehitetään. Taide- ja taitoaineet ovat ansainneet paikkansa muiden aineiden rinnalla.

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Työhön on otettava sidosryhmät ja koulutuksen järjestäjät ja korkeakoulut vahvasti mukaan, taiteen perusopetusta ja vapaata sivistystyötä unohtamatta. Myös ammatillisen koulutuksen kenttää on kuultava liittyen kaksoistutkintoa opiskelevien opiskelijoiden asemaan. Lisäksi työelämää on kuultava työn edetessä tiiviisti. Sivista edustaa laajasti yksityismuotoista koulutuskenttää ja olemme käytettävissä työhön.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Esitykseen liittyy Sivistan mukaan epävarmuutta. Ensinnäkin olisi lähtökohtaisesti tärkeää, että kaikki taide- ja taitoaineet olisivat keskenään tasa-arvossa. Pidämme myös esityksen perusteluita hieman huterana. Myös digitaalisuuden tuomat mahdollisuudet ja hyödyt tulee ottaa huomioon. Asia vaatii siis vielä jatkovalmisteluja.

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Samat perustelut kuin edellisessä kohdassa.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

On tärkeää ottaa kehitystyöhön laajasti sidosryhmiä mukaan.

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Etä- ja verkko-opetuksen kehittäminen on kannatettava asia.

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kannatamme esitystä siitä, että yhden ylioppilaskokeen voisi korvata taito- tai taideaineen diplomilla. Sivistalla on kuitenkin huolta siitä, kuinka yhdenmukaisesti arviointi voidaan toteuttaa ja millaisia käytännön haasteita tässä olisi.

Luotettava ja kansallisesti yhdenmukainen arviointi on yksi edellytys diplomien nykyistä laajemmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa.

Diplomin käyttö ei ole ongelmaton, juuri arvioinnin yhdenmukaisuuden ja vertailtavuuden vuoksi, joten asia vaatii vielä jatkotyötä.

Sivista pitää tärkeänä, että esitys siitä, että opiskelija voisi sisällyttää lukiodiplominäytön ylioppilastutkintoonsa ja siten korvata yhden ylioppilaskokeen, tarkastellaan myös ammattiin opiskelevien näkökulmasta. On tärkeää, että kaksoistutkintoa suorittavien opiskelijoiden asema huomioidaan jatkovalmisteluissa yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Kevästä 2022 alkaen ylioppilastutkinto muuttuu siten, että jokaisen kokelaan tulee suorittaa hyväksytysti nykyisen neljän kokeen sijaan vähintään viisi ylioppilaskoetta. Ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon suorittaminen rinnakkain on jo nykyisin erittäin vaativaa ja suoritettavien kokeiden vähimmäismäärän kasvattaminen viiteen voi vähentää kaksoistutkinnon houkuttelevuutta.

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Arvioin kehittäminen yhdenvertaisemmaksi on tärkeä asia. Työhön tulisi kuitenkin osallistaa laaja joukko sidosryhmiä. Esimerkiksi taiteen perusopetus, korkeakoulut ja työelämän tulisi olla työssä mukana. Sivista edustaa laajasti eri koulutuksen järjestäjiä ja on valmis olemaan mukana jatkotyössä.

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Korkeakoulut ovat tärkeä sidosryhmä, jonka tulisi olla jatkotyössä mukana. Lukiodiplomien laajempi hyödyntäminen vaatii kehittämistyöhön mukaan korkeakoulut ja heidän näkemyksensä.

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

Mahdolliset lainsäädäntömuutokset on arvioitava Sivistan mukaan tarkkaan jatkotyön yhteydessä.

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

3) En osaa sanoa

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

Asia on selviteltävä tarkkaan jatkotyön yhteydessä. Lukioiden yksikköhintoja on leikattu viime vuosina ja esimerkiksi kirjoitusten uusintoja on entistä enemmän. Mahdolliset kustannukset ja TES-vaikutukset on selvitettävä tarkkaan sidosryhmien kanssa myöhemmässä vaiheessa. Myös digitaalisuuden tuomat mahdollisuudet ja hyödyt on arvioitava tarkkaan tässä yhteydessä.

Laura Rissanen
Sivistystyönantajat - Sivista ry